

Erref. kodea: LAF-218-190 [5]

Izenburua: Hainbatetik jasotako lanak:

Artzaina: *Ameriketarik egiari bere bidea*

AMERIKÉ TARİK-EGIARI BERE BIDEA...

Herrira Kazetan leitu izan ditugu bi artikulu hura abian diren mutiko entzat.

Batek dio kasu ezizue norat ari zizten eta bertzeat aldiz goazte gustian

bien arteko auzi hori nahi ginduke hienkatu gauzak diren bezela agertuz ginkoak mundua erakusten duen bezela hala nola arbola batek bere adar guztiak gero bakotehak egin dezala nahi duena.

Baita giza arki unza eskual eraiko ala mendi hotako berri eta ez bertzen erranetarik bainan seurki guharen gortuz. beraz iduritzen zanku zuzen dela guhaur ere mintza gaiten noiztenka beideren mementoan emen girenez gain hasiko gira hemen gotik. Ameriketarat etorri nahi duten mutikoek eta bertzeak... ez dezatele uste ukau hementxo mendietan ekonomiak egiten direla bertaz borta baster nahazten ibiliz ez eta ere igande eta asteleken guziz moz kortuz azteko iradu baziak iretziz eta bertzeate behar dela izpirituz eta kontzientziag izan sans nuzi batek ilabete batenzat abandonatzen bezela ditueklarik bi mila eta gehiago buru gizon baten gomendio utziz ezteba bizikleta baten

Donibaneke murrer baten kontra uzta bezala nahiz hartan
ere izaiten den makurik aski faltatzen bada yabeak
erematen duelarik segurik ...
Zendako heldu diren edo jin ahi ameriketarat denek
bada kite geiagoren irabazteko partikulazki eskual herrian
bertzen kondue edo mutil egon behar duenarentzat urthea
egin ondoan sakelari ezar dezan bagno ala ezar ditzan hama
ez ta gauza berra... eta bertzatde hemen ere bada denetarik
bainan eskual herrian ere badira nahisi batzu beren
lurak baituzkete lehenagoko enperadorek bezenbat
erriaten dutenaz hainberzataraino nun mutil bat urthea
akordatu geroz iduri zaite badutela nahi dutenaren egiteko
dretchoa hartaz eta ere egin arazteko zuzen edo makur:
arima salbu eta gibelatik ~~akulatzen~~ behari luzia
ezin gehago kargatu eta gibelatik akulatzen den bezela
bainan harek ere... izena zombat nahi apala izana
gatik aitzuntzen da izariaren hartzerat sendi badu karga
ez duela sobera segurtatua botatzen du eta espatatzen
putarra darioa bichtan dena akulatzailea ez dela untra
gelditzen: eta holako gerbatetarik direla zombat aldiz
Amerikanoen gainean izaiten diren jelsiazko mesprechuak
ezta amerikanoentzat aherkuntzurik izan behar untra
gostariak zaizkate bereri dituztenak justiziak eto zom
gisetarat jufaturik ere bertzena beti bertzena da...
bainan halare hemen pasara bat egin dutenetan

guti da eskual Herria laudatuko duenik amerika baino
kobeki.
Ameriketarat lehen aldion heldu direnak eraitako denak
heldu dira irababazi pochi bat egin bezain laster sor
lekurat itzultzekotan bainan zombat itzuli dira ehumentzat?
eta itzuli direnetarik ere zombat ez dira beriz jin amerike
tarat eskual herrian neekotoik ezin hatchemanez othe?..
berdin ba... bera berdin ez!.. behentchago ere kasu
hunen gainean behilik egonez biziki/kobeki eldu izan
gira... aldi huntan erranen dugu eskual herrian gelditu
izan direnetan ere bazitazkela gerochot gotik jinen zirenat
beriz ameriketarat oktion ripatzen ginduen behari
luziari egartzen zaikon karga hura unkan ez labite bizkar
ean lotua ezin botatuzko gisan: zendako nahisi jin
ameriketarat (ok) hemen lanean artzia balio duelakotz
eta bakenan bizi ez parte sekurki ontasunik charen
osagaritik landa nahiz osagarriaren afera ere parte hark
egiten duen
Erlesioneari ez girela kalaahet segitzen bichtanda sasoinka
segurik bizpa hiru ehun kilometetan gielarik elizatik
ez girela laster batez juaite ahal mezaren entzuterat
bainan anbitzek segurik gure gogo bihotzak eskual herrian
igande quiziz elizan dabilzan batzuk baino garbiago
dauzkagu zeren baitira igande quiziz elizan dabilza
nak eta bertze gisan bizi dira animaliak bezela errege
bitu dituzten sakramenduak bazterrerat utziak aspaldi

eta bertze bizi molde bati lotuak: bainan halare ardura
kominiatzen eta kopeta gora badoatza mahain
saintulik gibelerat ez olute (Jesus) gogoan bainan
denak fompazten dituztela, zentzuz oso balira pentza
lezakete ez dutela nehoie fompazten eta bereziki norbait
ez eta ere egincen.

Solasa aitzina segi dezagun eskual herrian
laborantcharen segitzeko kuraiarentzat zer egiten dute
berren buruak kargutan sar araziak dituzten gizon
iduriek beren buruak untxa zerbitzatzeko behatzea aski
da heien ibiltzeko manierari... bainan eramanhi dute
bertzen onarentzat ala garguak ematen dazkoten indarrak
menekoeri mendeatzen dituzte?... yende miseraule
batzuk beren biziaren erdia sakrifikatu lanean leher
eginik aizanez etche tipi baten yabe izanahiz eta bertze
erdia hura eskuetan ezin atchikiz lanetan hogoi
urthetarat heldu ondoran, gizon mozko baten gainean
gertatu izander erekontraren medioz etchia akabo
egun batetik ~~batetik~~ bertzerat: herriko buruzagitik
hasirik denak etchearen kontra aterazirelakotz armadako
minichko ~~no~~ nohoan denak beren kideko zituztelakotz
untxa gostatute ziren defendiatzalerik ezuten yende
gaichoer gainean.

Heietarik uruntchago bizi izana gatik... betidanik
ere ez izanez zilarra... ezagun dute zombaitek
eskuetan dituzten ontasunak ez dituztela hantat

gostaiak beren izerdiez bertzenaz balukete ikustate geiago
bertzentzat eta preski bertzen arartekotzat on
izaiteko nor harek berak behar luke frogatua ukau
bere izerdiaz zombait gostatzen den laborantzako lane
gopatzari eta izerdi heien gainerat zombait contra
egin beharden gogoari askotan den etcherik tipimaz
yabetzeko eta inketa menduak bezaldea.

Eskalaren gaineko mailerat hutsik higiten den harek
ez du chueken yuzaten ahal kargarekin yuziten dena
zombait nekatzeko den:

Bainan etzaiote deusetaz importarik beren parrak
pasatzen dituzten ber zuzen edo makur:

^{APEZKIN}
Apezekin untxa izaita aski zaiote berak dakitena-
ren gatik kampaioz --- gero nahi dutenaren egiteko
barnez

Artetik eraiteko ameriketan pasara bakar batzu
egiten dituen haro haundi batek ez dia aitortu bere
giraiko balentria garoa kampaioz tarro batean
tripako hertzeak untxa bero arazi ondoran arazi...
nik bezenbat zarkerris nehorik ez dik egiten eta
apezekilan biziki untxa nuk!...

Bainan aipatzen ditugun kargu dunen barneak
ilhunegiak dira golkoan daukaten beren giraiko
balentria faltsu eta maderikatuen aitortzeko:
gira hortan baderamaste saile beren gusturat
kampaioz zuriarekin estaltzen dutela barneko betza...

presuma batzuk beren matela zimelak zebait kilas
leguntzen dituzten bezela!...

Pena egin garai da halako batzuen konpagnan
izatea gatik gutarteko heresta batzu zombate-
taraino eskutik jasaten diren bozkez orhoitzen,
dirklarik soineko pantalona ere eman bezazkete
berak baino aiseago itzulikatzen direneri ordainu
erosteko gai balira berenaz... edo gabe ibiltzeko
ez nafira ahalge larri ihunaren gatik...

haatik horiek ere beharba berak baino haun-
dichago batzuri... ikusiz ikasiak dituzkete feste
horiek. ezen haur guziak ere gaitzirat berak
izanagatik etzaitzote beti beren baitarak heldu
zombaiti... geroat nekez kanatzen gaitzoten:
gaidura tzarak!! Leheneko aita batzuk...
ez dute kolakorik erakutsi beren haureri!...
zombat nahi fite ahantziak izanagatik zombaiten
partetik mundu huntarik...

hona eskual herrian paratzen diren gertakari
batzu argiat emanak

On baino hobe da denek jakin dezaten kargudun
batak edo bertzek... zer botereak dituzten bereziki
makuraren partetik beren menekoeri mendekazeko

Batzuri afrunte eta bertzeri makurak
eginez baizik satifurik ez duen gizon iduriak
ez du kario balio mundu huntan eta biziki

4
gutiago bertzean: halakoek ez dute merezi guri-
noaren izena ere.

Aiseda erratea iduritzen gaikun konpagnetan
broma goititu eta (eskualdun fededun)

Dembora hotan eskual herriarentzat arazoan
hori erraite duena jinkoaz trufatzen da::

Behenagoko (ineas) ditzen ziren jende arraza zahar
batak bazuela kondizione bat pilotaren gainean partida
galtzen zuenari lepoa motz: pilota partida baten
ikusterat nahi duena jasaten da eta nahi ez duena
ezta jasaten hoi pilotariak berak ikuziendu ez paz-
aiko inportaruk bere jokoz. bertziak ere ez direla
acholatuak izanen haren ikusteaz:

Bainan aipatzen ditugun kargudunen egin bidea
bertzerik da.

D yadantik erran dugun bezela beren karguaz profitatzen
ahal direla kotz kolako diena beren menekoeri mendekaz-
zeko ezin geiago.

heientzat behar laike (lege) hoi
ezin geiago eskatuz itsuskeriarik haundienak eginez
zombat aldiz... Eskuratzen duten kargu ez pa-
dute hitzeman bezala ibiltzen jenden onetan lepoa
motz... ezlitake orai bezembat trahidore eskual
herrian berean bertzeak bertze.

halako zerbituen ondotik baginduke behar bada
lehenago izan denaren ikusteko chantzia eta ere

eraiteko dretkhoa (eskualdun fededun!) maluraski
demora hotan faltauki erraiten den bezain sanoki
ez ginduke bertzerik desiratzen hortarat heldadin
bitzik kurria gehiago baginduke beriz
harraratzeko jinkoak nahi badu berak lehen
aldian ezarri gintuen tokirat. hautatur ginduker
egoitzari ere huranago izaiteko haatik han
ere hurrekin izaitekotan ahalez! eta ezian denak.
Finitu baino lehen erranendut aita yachiteguy
edo halako zombaiten itzuliek ez lezakegula
makurik egin: mendi hotan zombat nahi
zintzoki ibiltzen izanagatik aita sainduarentzat
ere othoizak egiten dira beraz guk nola ez ginduke
behar ordurik zerbaite gehiegoren ere
behtian aipatu izan dugun hain haundi haren
bititek baino herresto hobia utz lezaketu edozoin
gisaz:-- edo gisa guzietarat:
behar bada artikulu huri bostik aire bat
hatchemanen dio quetka... norbaitek:-- baiman
frantzia zombat ere nahasia baita ez dit uste
hago yuge guziek egia guziak gezur bildaka arazi
nahiko dituzten --- gezura egiazat egina izan
daiken bezela---

Artzaina

